

**Plaatsingslijst van het archief van de Algemene Diamantwerkersbond van
België (ADB)
(1895 - 1997)**

(S/1994/520, Tisson, Simonis, S/2003/525, S/2003/527)

Martine Vermandere

Amsab-Instituut voor Sociale Geschiedenis
1995

INLEIDING

Omvang: 29 dozen, 119 beschrijvingen

De Antwerpse Diamantbewerdersbond werd opgericht op 19 augustus 1895 en slaagde erin in de periode 1895-1928 uit te groeien tot één van de machtigste vakbonden van Antwerpen. Hoewel bijna alle bestuursleden van de ADB in de BWP actief waren, bleven zij voorstanders van een onafhankelijke positie van de bond tegenover de BWP. Het dispuut rond het al dan niet aansluiten bij de Syndikale Kommissie van de BWP verdeelde de ADB in twee kampen en belemmerde de verdere bloei van de bond. De voorstanders van de aansluiting bij de Syndikale Kommissie verenigden zich in de Algemene Belgische Diamantbewerdersbond (ABDB) en noemden zich de "geroyeerden". De polemiek tussen de ADB en de geroeyerden werd gevoerd in hun respectievelijke organen, De Volkstribuun en De Werker en was een remmende factor in de ontwikkeling van de socialistische arbeidersbeweging te Antwerpen.

In 1912 werd Louis Van Berckelaer voorzitter van de ADB en hij leidde na de algemene staking van 1913 de geroeyerden terug in de bond en in de Syndikale Kommissie. Nog vóór de Eerste Wereldoorlog, maar later dan de Christelijke Diamantbewerderscentrale, kreeg de ADB, vooral dankzij ex-geroyeerde Gustaaf Laroche, aandacht voor de diamantproductie op het platteland. De naam van de bond veranderde in Algemene Diamantbewerdersbond van België. Door onder meer de specifieke structuur van de diamantnijverheid en de rol van Van Berckelaer tijdens de Eerste Wereldoorlog, ontstond een groeiend vertrouwen tussen de vakbond en werkgevers en kreeg overleg de bovenhand.

De stichting van De Daad door de ADB in 1929, destijds de modernste diamantslijperij toont aan hoe groot de bond tegen die tijd geworden was. De Daad werd opgericht met het oog op beter financieel beheer van de bondsgoederen, als voorbeeld voor de andere fabrieken en als werkplaats bij lock-outs. De periode 1923-1929 is de grootste bloeiperiode van de bond.

Het vormt ook de grootste expansieperiode van de Belgische diamantindustrie, waarbij Antwerpen opkwam als grootste diamantcentrum ten koste van Amsterdam.

Na de turbulente gebeurtenissen tijdens de Tweede Wereldoorlog waarin Antwerpen duizenden joodse diamantbewerders en patroons verloor, richtte een volledig vernieuwd bestuur de ADB terug op. De vooraanstaande rol van de ADB, vooral in de Antwerpse vakbeweging, onder meer door zijn voortrekkersrol op het vlak van het overlegssyndicalisme, was uitgespeeld. Door de geringe toekomstperspectieven in de sector bleef verjonging uit. De voornaamste zorg van de bond was nu het behoud van de werkgelegenheid en de arbeidsvoorwaarden. Om sterker te staan fuseerde de ADB eerst tot Algemene Kleding- en Diamantbewerdersbond (december 1993) en vanaf november 1994 tot ABVV-Textiel, Kleding en Diamant.

Het archief geeft een goed beeld van de werking van het bondsbestuur, de bondsraad, de Rijksverlofkas voor Diamant, het Paritair Comité en Zonnestraal (de instelling van de bond voor zieke, meestal tuberculeuze, diamantbewerders) met een hiaten voor de periodes 1897-1904 en 1917-1943. Het bevat tevens documenten met betrekking tot de contacten met het ABVV - Gewest Antwerpen en de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening, de Hoge Raad voor Diamant en de ministeries. Overigens zijn de prachtige inschrijvingsboeken (1932-1938) van de leerling-diamantbewerders zeer geschikt om een sociale stratificatie van het diamantbewerdersmilieu te maken.

Afkortingen

CBD : Christelijk Belgische Diamantbewerderscentrale

PLAATSINGSLIJST

1. Verslagboek
Bondsraad
2/VIII/1895-11/XI/1896
2. Verslagboek
Bondsraad
5/I/1905-20/XII/1905
3. Verslagboek
Bondsraad
5/I/1906-28/XII/1906
4. Verslagboek
Bondsraad
11/I/1907-13/XII/1907
5. Verslagboek
Bondsraad
3/I/1908-12/XI/1908
6. Verslagboek
Bondsraad
26/XI/1908-6/XII/1909
7. Verslagboek
Bondsraad
16/XII/1909-25/XI/1910
8. Verslagboek
Bondsraad
4/XII/1910-20/XII/1911
9. Verslagboek
Bondsraad
5/I/1912-24/XII/1912
10. Verslagboek
Bondsraad
8/I/1913-23/XII/1913
11. Verslagboek
Bondsraad
8/I/1913-23/XII/1913 (dubbel)
12. Verslagboek

- Bondsraad
8/I/1914-27/XII/1914
13. Verslagboek
Bondsraad
24/I/1915-29/XII/1915
14. Verslagboek
Bondsraad
13/I/1916-14/IV/1916
15. Rapporten (+ verslagen en knipsels)
"In zake geschil tusschen den ADB en de Syndicale Commissie van België"
(Commissies Groesser, stichting ABDB of de Geroyeerden, hoofdbestuur, pogingen tot
verzoening door o.m. Huysmans) + "handleiding" tot het rapport
1906-1912
(3 boeken)
16. Verslagen
Bestuur
6/IX/1944-31/XII/1948
17. Verslagen
Bondsraad
26/IV/1948-18/I/1950
18. Verslagen
Bestuur
21/I/1949-8/XII/1950
19. Verslagen
Bestuur
12/I/1951-30/XII/1952
20. Verslagen
Bestuur
6/I/1953-30/XII/1955
21. Verslagen
Bestuur
6/I/1956-31/XII/1958
22. Verslagen
Bestuur
9/I/1959-23/XII/1960
23. Verslagen

- Bestuur
27/I/1961-27/XII/1963
24. Verslagen
Bestuur
3/I/1964-16/XII/1966
25. Verslagen
Bestuur
3/I/1967-19/XII/1969
26. Verslagen
Bestuur
9/I/1970-15/XII/1972
27. Verslagen
Bestuur
5/I/1973-19/XI/1976
28. Verslagen
Bestuur
7/I/1977-12/XII/1980
29. Verslagen
Bestuur
9/I/1981-22/XII/1983
30. Verslagen
Bestuur
6/I/1984-24/I/1992
31. Verslagen
Bestuur
31/I/1992-20/XI/1992

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal :

Algemene Diamantbewerkersbond van België : "36e Statutaire Vergadering 29 en 30 november 1975. Verslag over de periode van 1 december 1972 tot 30 november 1975", 1975

Algemene Diamantbewerkersbond van België : "38e Statutaire Vergadering 31 oktober 1981. Verslag over de periode van 1 november 1978 tot 30 september 1981", 1981

Algemene Diamantbewerkersbond van België : "37e Statutaire Vergadering 28 en 29 oktober 1978. Verslag over de periode van 1 december 1975 tot oktober 1978", 1978

Algemene Diamantbewerkersbond van België : "39e Statutaire Vergadering 27 oktober 1984. Verslag over de periode van 1 november 1981 tot 30 september 1984", 1984

Algemene Diamantbewerkersbond van België : "40e Statutaire Vergadering 31 oktober 1987. Verslag over de periode van 1 november 1984 tot 30 september 1987", 1987

Algemene Diamantbewerkersbond van België : "41e Statutaire Vergadering 1 december 1990. Verslag over de periode van 1 november 1987 tot 30 september 1990", 1990

Algemene Diamantbewerkersbond van België : "42e Statutaire Vergadering 27 november 1993. Verslag 1 okt.90 - 30 sept.93", 1993

"De ADB werd ons geboren. Hij zal voor ons ten strijde gaan. De memoires van Jan Bartels, Jef Groesser en Louis Romeo. Verzameld en gerangschikt door H. Van Doeselaer, secretaris van ADB" (bijlage), 1962 (geschiedenis ADB tot 1940)

"Tentoonstelling "Het Diamant". herinneringsalbum", 1948

32. Nota's, briefwisseling, omzendbrieven, notulen, verlagen
Rijksverlofkas voor de Diamantnijverheid
1974, 1975, 1977-1980
33. Briefwisseling, verslagen, notulen
Rijksverlofkas voor de Diamantnijverheid
1981-1982
34. Briefwisseling, verslagen, knipsel, brochures
Medische inspectie, Nationaal Bedrijfscomité voor het Diamant, Gemeenschappelijk Komitee voor Veiligheid Gezondheid en Verfraaiing der Werkplaatsen in de Diamantnijverheid
1973-1982
35. Omzendbrieven, notulen, nota's, balansen
ABVV - Antwerpen : Subregionaal Teverkstellingscomité Antwerpen - Boom - Mechelen, militanten, vzw "Ons Tehuis", Jeugdzorg
1980-1981
36. Omzendbrieven, balansen, formulieren
ABVV - Antwerpen : Arbeidshof en Bureau voor Arbeidsrecht, financiële toestand
1978-1981
37. Verslagen, balansen, omzendbrieven, nota's, notulen, briefwisseling
ABVV - Antwerpen : berichten, zittingen Bureau
1981
38. Ontwerp, werkdocumenten, nota's, omzendbrieven
Vlaamse Intergewestelijke ABVV
1980-1981
39. Verslagen, briefwisseling
Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening : Gespecialiseerde Landelijke Commissie van Advies voor de Diamantnijverheid
1973-1980
40. Notulen, briefwisseling, verslagen
Paritair Comité voor de diamantnijverheid en -handel en subcommissies

1973-1981

41. Verslagen, notulen, nota's, specimina
Hoge Raad voor Diamant : Directieraad
X/1978-X/1981
42. Verslagen, briefwisseling, nota's, perscommuniqué, rapport, uitnodiging
Hoge Raad voor Diamant : Beheers- en Directiecomité, Comité Certificaten,
Nijverheidscomité, Public Relations, financiën, Crisiscomité
1980-1981
43. Briefwisseling, verslagen, nota's
Kontakten met Ministeries en dienstbetoon
1947-1981
44. Briefwisseling, verslagen, balansen, notulen
Federatie van Mutualiteiten ABVV en FOB
1979-1981
45. Nota
Opdrachten en werking van het Sociaal Fonds voor de Diamantarbeiders en het Fonds
voor de Diamantnijverheid
19/III/1991
46. Nota, lijsten
Toestand van de diamantwerkplaatsen in het Antwerpse door Eddy Smets
III/1991, s.d.
47. Akten
Bouw van een diamantfabriek in de Lange Herentalsstraat door de firma Schongut & Co
1978-1979
48. Notitie
Geheugensteuntje voor toespraak op de Algemene Vergadering
[1991]
49. Lijsten
Ledental (aantal, ouderdom, geografische spreiding) ca 1903-1953 en 1968
III/1968
50. Pamflet
Voor de 24-urenstaking op 8 februari en gericht tegen de Christelijke Belgische
Diamantbewerkerscentrale (CBD)
s.d.

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal :

"L'Ouvrier Diamantaire. Bulletin de l'Union Nationale des Ouvriers Diamantaires

Français", XII/1929-I/1931)

51. Brief
Anoniem aan Van Berckelaer met protest tegen het uitblijven van de publicatie van de werkloosheidscijfers in de diamantsector in het weekblad "De Diamantbewerker"
15/VI/1920
52. Nota
Koninklijk Besluit betreffende Nationaal Krisisfonds en Plaatselijke en Landelijke Werklozenfondsen
7/III/1921
53. Knipsel
Afbeelding in "De Diamantbewerker" van het bas-reliëf "Stichting" van W. Dumon (Guillaume Dumont volgens andere bron, diamantbewerker-kunstenaar, kreeg de Van Leriusprijs) gemaakt naar aanleiding van 30-jarig bestaan + bas-reliëf van dezelfde kunstenaar aangeboden door de Algemene Centrale aan de ADB en getiteld "Solidariteit"
12/XII/1925
54. Akte
Van de Kiescommissie (met o.m. Art. en Jos Van Reeth)
22/VI/1919
55. Knipsel
"Het onzekere bestaan van de slijpers" : reportages in "De Morgen"
6,8/I/1979
56. Dossier
Pensioen R. Van Goethem en Hellemans Paulina
1950-1979
57. Verslag
Bondsraad
29/XI/1944
58. Werkdocument
Beschrijving van het decoratieve gedeelte van de Jubileumstoet n.a.v. het 30-jarig bestaan in augustus 1925 door het tekenbureau van Lode Seghers
15/VI/1925
59. Lijsten
Adressen [voor 30-jarig bestaan]
[1925]
60. Knipsels
Aankondigingen in binnen- en buitenlandse pers van de activiteiten n.a.v. 30-jarig be-

- staan
1925
61. Programma
Van de Jubelfeesten n.a.v. 30- jarig bestaan
1925
62. Specimen
"De Strijdkreet" met oproep (op laatste pagina)voor de herdenking van het 30-jarig
bestaan
10/VII/1925
63. Plan
Route betoging n.a.v. 30-jarig bestaan
1925
64. Affiche
Feestwijzer van het 30-jarig bestaan op zaterdag 1 en zondag 2 augustus
1925
65. Foto's
Bestuur aan het Bondsgebouw tijdens de feestelijkheden n.a.v. het 30-jarig bestaan (met
o.m. Bartels, Van Berckelaer, Jan Van Zutphen), feestzitting in de Handelsbeurs,
bronsreliëf van Guillaume Dumont aan Bondsgebouw (zie 53.)
1925
66. Omzendbrief
Mededelingen van de Algemeene Federatie der Vakbonden van Antwerpen aan het
bestuur van de vakbondsafdelingen o.m.in verband met het 30-jarig bestaan van de
ADB
26/V/1925
67. Nota
Van Louis De Tiège met gegevens over "Zonnestraal"
5/VII/1913
68. Brochure
"Sorteeringberekening aangeboden door "Zonnestraal" om onze leden behulpzaam te
zijn in het berekenen van het gewicht voor de te bewerken Diamant. Toepassing der
verlofzegels
[IV/1946]
69. Briefwisseling, statuten, lijsten, verslag
"Zonnestraal"
s.d., II/1913, 27/VIII/1919
70. Brochure

"Kort overzicht van de gebeurtenissen in den Algemeenen Nederlandschen
Diamantbewerkersbond gedurende het tijdvak 10 Mei 1940 tot 5 Mei 1945"
31/I/1946

71. Verslagboek
"Zonnestraal"
10/I/1906-28/VIII/1916
72. Diploma's
Toebehorend aan Ludovicus Dielis (Technisch Ingenieur, avondleergangen informatica)
31/I/1974, 28/VI/1974, 19/XII/1978
73. Knipsel
"Kempense diamantslijpers zitten "op een weer"" in "De Bond"
4/X/1968
74. Cursus
Diamantbewerking
s.d.

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal :
"Weekblad van de Algemene Nederlandse Diamantbewerkersbond", 18/XI/1954
(Jubileumnummer))
75. Verslagboek
Zonnestraal
27/VIII/1919-13/XI/1929
76. Verslagboek
Commissie "Zonnestraal" (met de stichtingsvergadering)
14/III/1949-5/X/1951
77. Programma
50-jarig Jubileum
1946
78. Brochure
Diamantmuseum Grobbendonk
[1980]
Schenking Raoul Tisson
79. Postkaart
Met ets van een diamantbewerker in 1854
s.d.
Schenking Raoul Tisson
80. Nota

De tarieven voor snijden en slijpen
1955, ca 1962
Schenking Raoul Tisson

81. Folder (fotokopie)
Publiciteit voor de opleiding tot diamantbewerker in het Stedelijk Instituut voor Technisch Onderwijs in de Meistraat te Antwerpen
s.d.
Schenking Raoul Tisson
82. Knipsels
Tentoonstellingen over diamantbewerking
8/VII/1965, s.d.
Schenking Raoul Tisson
83. Brief
Van Eddy Smets (secretaris ABVV Textiel- Kleding en Diamant) aan D. Wittevrongel (voorzitter ABVV Textiel- Kleding en Diamant over de jaarlijkse toelage van Zonne-
straat aan Heropbeuring Sana De Mick
19/XII/1994
84. Folder
Publiciteit van de firma Diamant Boart (producent werktuigen) te Brussel
s.d.
Schenking Raoul Tisson
85. Brief, akte
Inschrijving van Raoul Tisson bij de Centrale Dienst voor Contingenten en Vergunningen als diamantsnijder
9/IX/1977
Schenking Raoul Tisson

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal :
Michielsen, A. : "De Diamanteconomie. Waarde, Prijs en Conjunctuur", 1955
Gewestelijke Ontwikkelingsmaatschappij Antwerpen : "Antwerpen : wereldcentrum van diamant. Monografie over de diamantnijverheid en -handel in de provincie Antwerpen", VI/1978
"Hoge Raad voor Diamant. Tweemaandelijks Tijdschrift uitgegeven door : Hoge Raad voor Diamant vzw", 1/IV/1978 (I,1), VI/1978 (I,2), VIII/1978 (I,3), I/1979 (II,4))
86. Ledenboek + foto's, lijsten
Inschrijvingen leerling-diamantbewerkers, fabrieken niet in regel
IX/1932-1935
87. Ledenboek + foto's, briefwisseling
Inschrijvingen leerling-diamantbewerkers
18/V/1937-5/IX/1938

88. Lidmaatschapsbewijzen
Zegelboekjes (+ zegels krisiskas en 30-jarig bestaan) en werkkaart versteller van Joseph Du Jardin en Meylaers Carolus
1920, 1921, 1922, 1924, 1925, 1927, 1928, 1929, 1930, 1931, 1933-1937, 1938-1943
89. Brochure
"Vakantievreugde" (vakantiecentra en tarieven)
1987
90. Briefwisseling
Tussen A. Buelens (voorzitter ADB) en E.M. Charles (Diamond Trading Company) over de oprichting van een nieuwe diamantzagerij te Berlaar
28/VIII/1973, 17/IX/1973
91. Pamflet
Van de ADB voor de staking van 16 maart tegen de afbraak van de sociale zekerheid
12/III/1982
92. Briefwisseling, verslagen, nota's
Betreffende o.m. ontslag Louis Reusens, onderhandelingen met Belgische Juweliersvereniging over het invoeren van een betaalde vakantie week en de 44-uren week, lonen, veranderen van patroon, arbitragecommissie, staking van de trammannen (met steun van de ADB), Guldensporencomiteit, oprichten van een Volkshuis
VI/1919
93. Nota
Basis-document ten behoeve van de totstandkoming van een sociale clause via een scholings- en/of ontwikkelingsfonds voor de diamantindustrie (heropstarting Wereldverbond van Diamantbewerkers)
29/IX/1994
94. Foto's
- Fabriek "De Daad"
- Feestviering 40-uren week
- zangers op de Groenplaats tvv Zonnestraal (2)
- Veldfeest te Hoboken 1904
- 1 mei-betoging 1939: groep ADB op de Leopoldplaats
- Bartels, Romeo en Groesser
- Diamantarbeiders voor een café in de Brandstraat te Boom met voor zich een bordje met opschrift "Altijd zat" 1928
- Groesser, Romeo en Van Zutphen
- Thuiskomst van Bartels bij de staking in 1904 o.m met eerst vlag van de ADB en voor de Hippodroom (3)
- Bestuur Denisse [1979] (repro van kader bij ADB)
- ADB-delegatie (met o.m. Schoeters en Smets) op het Gewestelijk Statutair Congres

van het ABVV 14/X/1961

- Bestuur Schoeters XII/1960 (repro kader bij ADB)
- ANDB voor hun bondsgebouw s.d.
- Bestuur Buelens begin jaren '70
- Staking ADB en CBD 12/X/1978 (gedrukt, ongeveer dezelfde foto in AMSAB-Gent)
- De Coster (metaalbewerker Brussel)
- Lode Craeybeckx
- Louis Major
- Gevangenis in de Begijnenstraat (nav gevangenisstraffen bestuur 1904)
- Begrafenis Louis Van Berckelaer, toespraak Bartels 1936
- Feestviering 40-jarig bestaan ANDB 18/XI/1934
- Jubilarisviering Pasmans Alfons 1929
- Lipschutz, Walk van het SBD en Daems en Bartels van de ADB bij de opening van een tentoonstelling te Parijs
- Jan Van Zutphen ontvangt een ereteken van ANDB-voorzitter vd Muiden
- Stakers (kinderen) in de Rupelstreek 1905
- Stichters van het Wereldverbond 1905
- Congres Wereldverbond te St. Claude VI/1907
- Personeel Alf. Govaerts 1896
- [Bondsraad voor bondsgebouw nav 30-jarig bestaan 1925]
- Personeel Wiener 1896
- Internationaal congres diamantbewerker te Parijs XI/1903
- Groep met Bartels en Groesser (?)
- Groep aan station (?)
- Patroons viere feest met Huysmans, Eekelers, Bartels, Van Zutphen, Goldmuntz, Lipschutz (?)

95. Strooibiljet
Persiflage op de officiële toelating die men moet hebben om van patroon te veranderen
1923
96. Strooibiljet
Organigram van de activiteiten van Zonnestraal
[1949]
97. Artikels
Rudi Van Doorslaer over Israël "Piet" Akkerman (communist, jood, diamantzager) en
over joodse diamantbewerker en bakker
1991, s.d.
98. Lijst
Bondsraadsleden voor de zitting 1987-1990
1987
99. Verslagboek
Wereldverbond van Diamantbewerker
29/IX/1905-10/III/1910

100. Nota
H. Van Doeselaer: "De Duitse Diamantnijverheid"
IX/1952
101. Knipsel
Betreffende flexibiliteit en nieuwe technologie
s.d.
102. Verslagen
Uitgelicht uit het verslag van de statutaire vergadering van 1958 (in de bibliotheek): de syndicale werking in 1957-1959, de uitbreiding van de diamantnijverheid in West-Vlaanderen, tweejaarlijks verslag over de activiteiten van de ADB in de Kempen 1958-1959, zetelverdeling
s.d., 17/III/1960
103. Uitnodiging
24ste Statutaire Vergadering
8/III/1948
104. Pamflet
Verkiezingsuitgave van BSP - Afdeling Wilrijk
[26/III/1961]
105. Specimen
"De Belgische Diamantbewerker. Orgaan van het Christelijk Belgisch Diamantbewerkersverbond" (o.m. over de wet op de gezinstoelagen)
IX/1935
106. Pamfletten
Propaganda voor de ADB en haar ontspanningsverenigingen
3/XII/1904, 20/IV/1907, 6/X/1906, 7/I/1928
107. Iconografie
Enveloppe van de Algemeene Zuid-Afrikaansche Diamant Bewerker's Bond, postkaart van de ADB, bladwijzer van drukkerij De Voorzorg,
1922, 1927, s.d.
108. Lijsten, kontrakten, foto's
Firma Simonis te Boom: personeel, indiensttredingen, patroonsveranderingen, leerlingenovereenkomsten, entrepreneurskaart, lidmaatschap van de Diamant Club Antwerpen toebehorend aan Frans Simonis
s.d., 1945-1974
Schenking Jos Simonis via Alex Vinck
109. Knipsels
Betreffende de diamantindustrie (internationaal)

1996

110. Knipsel
Uit "De Nieuwe Gids" over de naoorlogse toestand van de diamantindustrie en wat er tijdens de oorlog met de Kongolese diamanten gebeurde
22/IV/1947

(Uitgelicht als bibliotheekmateriaal:
"De Diamantbewerker", 22/X/1940 (uitgegeven door H. Marstboom))
111. Knipsel
"De Morgen" over de Jains (Indiërs) in de Antwerpse diamantwereld
31/V/1997
112. Brief
Van het IISG (Marien vander Heyden) aan CLM (Geert Van Goethem) met overzicht van de affiches van ADB bewaard op het IISG
28/IV/1994
113. Manuscript, knipsels, briefwisseling, foto's
H. Van Doeselaer: 'De ADB werd ons geboren' (geschiedenis van de ADB, zie eerder)
+ opmerkingen geformuleerd door Camille Huysmans
s.d., 1960
114. Postkaarten
'Onze Kinderen (ADB) Ballet (Salon Tyroler) (5 stukken), de Antwerpse kolonie voor zwakke kinderen 'Villa Maritime' te Wenduine (2 stukken)
[1905-1906]
115. Pamfletten
Uitnodigingen voor meetings en vergaderingen, oproepen tot acties
1895-1904
116. Pamflet, nota's
ADB tijdens Tweede Wereldoorlog + heropstarten ADB
s.d., 1946
117. Briefwisseling
Antwerpse Afdeling van de Nationale Belgische Bond tot bestrijding der Tuberculose
1913
118. Foto op blok van Sana "De Mick", met opdracht
1969
119. Gastenboek van de fabriek "De Daad" (met handtekeningen aanwezige prominenten op de inhuldigingsplechtigheid)
9/II/1929-1/X/1937

Uitgelicht naar Beeld & Geluid

Foto's

- Landelijk Congres ADB te Lier op 5/IX/1926 (kader)
- Gift van de arbeiders van Verviers aan de arbeiders van Antwerpen na de lock-out te Verviers in 1907 waarbij de Antwerpse ADB hen gesteund had (kader)
- 60-jarig bestaan van de ADB in de Handelsbeurs te Antwerpen, toespraak van voorzitter Frans Schoeters (kader)
- Herinneringsdiploma oorlogsvrijwilliger van Frans Schoeters
- Bestuur van de ADB XII/1960 : Buelens, Schoeters, Van Doeselaer, Van Nooten, Smets, Mariën, Knaepen, Van de Vel en Smets (kader)

Iconografie

- "Bildokumentation zur Geschichte der Arbeiterbewegung": 24 afbeeldingen van o.m. Marx, Bebel, Rosa Luxemburg, Liebknecht, enz.), s.d.
- Verschillende (3) collectebussen voor Zonnestraal